БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№1 (1909) ЯНВАРИИН 1 воскресенье 1956 он

Сэн 20 мүнгэн

Гараһан шэнэ жэлдэ
Гайхамшагта амжалта
туйлажа,
Эхэ ороноо баясуулая,
Эршэ хүсыень нэмээе!

1956 ОН

Кремлиин алтан курантнууд арбан хоёр сохижо, шэнэ 1956 оной мүндэлһэниие дэлгэр ехэ орондоо соносхобо. Магнитогорскиин булад хайлуулагша гү, Алас дурана зүгэй хүдэр хүрин загаһашан гү, холын Баргажанай хонишон гү, Братска ГЭС-эй барилгашан гү, олониие үргэһэн һаншаг сагаан эмгэн эхэ гү, дэлхэйн зургаадахи түби — Антарктика тээшэ зорижо холын урда мүлыһэн далайда тамаран ябаһан «Обь» дизель-электроходой командынхид гү, ородой түрүүшын революцида хабаадалсаһан үнгэнэй большевик гү, хамаагүй, бүхы советскэ хүнүүд эгээн энэ агшан зуура арадтаа жаргал асаратша алдарта партияа магтан хүл дээрээ ёһолон зогсожо, «Арадуудай хоорондо эбтэ амгалан байдал мандаа!» гэжэ юрөөл табяад, ажалша хүдэр гараа үргэжэ, мүнгэн хундагануудаа мүргэлдүүлнэ.

Шэнэ жэлэй, шэнэ табанжэлэй түрүүшын үдэр мүнөөдэрһөө эхилбэ. Элдин һайхан Эхэ ороноймнай ажалша малша арад түмэн түрэл Коммунистическэ партияа тойрон бүри няттаар жагсаад, шэнэ табанжэлдээ бата найдамтайгаар алхалан оробо. Хуушан календариингаа һүүлшын хуудаһа таһалжа шэнэ жэлдээ орохо зуураа, манай хүнүүд үнгэрэгшэ жэлдэ хэһэн агууехэ хэрэгүүдэйнгээ үрэ дүнгүүдые омогорхолтойгоор сэгсолно.

1955 он табадахи табанжэлэй һүүлшын, дүн гаргалгын жэл байгаа. Партиин Центральна Комитедэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэлүүлэн 1955 он соо зохёон байгуулхы ажалдаа советскэ хүнүүд ехэ амжалтануудые туйлаа. Манай ороной баатар габьяата хүдэлмэришэн анги табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь 8 һара урид дүүргээ. Волга, Днепр, Иртыш ба бусад олон мүрэнүүд хаазаарлагдажа, абарга ехэ турбинануудые эрьюулжэ, арадай ажахыда элбэг ехэ электрын хүсэ үгэжэ эхилээ. Хүсэ ехэтэ завод, фабриканууд шэнээр баригдаад, хүдэлжэ эхилээ. Орёо нарин оньһото машинанууд олоор бүтээгдэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ. Тиигэжэ советскэ хүнүүдэй ажабайдал һайжарна.

Булад анзаһа үзөөгүй хээрын зэрлиг таланууд арба, юри миллион гектараар хахалагдажа, арбай шэниисын үргэн ехэ тариалан болгогдоо. Үрэжэл ехэтэ кукуруза жэнхэни нютагаа урижа Урал, Сибириин колхоз, совхозуудай ужам сэлгеэ полинуудта үнгэрэгшэ жэлдэ нютажаа.

Бүхы советскэ арадтайгаа хамта социалистическэ Бурят-Монголой ажалшад промышленность, хүдөө ажахы болон культураяа хүгжөөлгэдэ улам ехэ амжалтануудые 1955 ондо туйлаа. Республикын промышленность валовой продукци гаргаха талаар жэлэйнгээ даалгабариие декабриин 25-да дүүргээ. Үнгэрһэн жэлдэ нооһо, һүн урзанданайхиһаа һурагтгүй ехээр абтаа. Тиигэжэ һү, нооһо, мяха, үндэгэ уялгата ёһоор тушааха 1955 оной түсэб болзорһоонь урид дүүргэгдээ. Колхоз болон колхознигуудай олзо доход нилээд ехээр ургаа.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, арадуудай хоорондо бэе бэедээ этигэлсэлгэ ба бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар гайхамшагта амжалтануудые Коммунистическэ парти, Советскэ правительство 1955 ондо туйлаа.

Зүгөөр амжалтануудайнгаа хэды ехэ байбашье һаань, туйлаһанаараа һанаагаа амархагүй, илалта түгэс алхамаа зааханшье аалидхагүй, хүдэлмэридэхи бүхы дутагдалнуудаа нюуса нөөсэгүйгөөр элирүүлжэ, тэдэнээ саг соонь усадхаха ёһотой гэжэ советскэ хүнүүдые парти һургадаг.

1956 он зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэл мүн. Колхоз, совхоз бүхэн зохёоһон хэмжээ-ябуулгануудаа, предприяти бүхэн гүрэнэй түсэб шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилээд дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Бүхы советскэ арад партиингаа XX съездэдэ бэлэдхэжэ байна. Коммунистическэ байгуулалтын һаруул һайхан хэрэгүүдээр зоригжонхой Бурят-Монголой ажалшад Эхэ һайхан оронойнгоо аша туһада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа, алдарта партиингаа XX съездэдэ ажалайнгаа бэлэг сэлэгүүдые бүри олоор асаржа, шэнэ, 1956 оной түрүүшын үдэр, һарануудые шэмэглэхэ байна.

—о—

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

БМАССР-эй Габьяата врач нүхэр Н. А. Князевае Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

БМАССР-эй Габьяата врач нүхэр Н. А. Князевагай табин наһа гүйсэһэнтэйнь, мүн элүүрые хамгаалгын талаар гушан жэлэй турша соо оролдосотойгоор хүдэлмэрилһэнтэйнь дашарамдуулан, нүхэр **Князева** Наталья Архиповнае Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Советүүдэй Байшан.
1955 оной декабриин 30.

Ц. БАДМАЕВ

Шэнэ жэлээр, Эхэ оромни!

Шэнэ жэл! Хүдөө газаа урданайхиһаа
Шэмэрүүн шэнгеэр үзэгдэбэл энэ үглөөгүүр.
Сэнтэһэн хасуури, хуһа нарһад урданайхиһаа
Сэбэрхэн шэнгеэр харагдабал энэ үглөөгүүр.

Арбан зургаан ахадүүнэр, хүбүүд басагадууд
Алтарһан ёлкоёо тойрон дуулана, хүтэрэлдэн.
Шэдитэ аялгаа татаба советскэ яһатангууд,
Шэнэ жэлнай жаргалан асархал эдэндэ.

Эдэнэй дуун соо илалтымнай багажа һүлдэ бии,
Эршэтэ зоригнай, хүсэл зорилгомнай баһа биил.
Үигэрэгшэ жэлдэ шадал хүсэеэ эршэдэнхэй,
Үзэгдөөгүй ехэ амжалта туйлаал арадууднай.

Үбгэн Мороз бидэнһээ мүнөө һураа һэн:
«Үзүүлэгты намда үнгэрэгшэ жэлдэ туйлаһанаа».
Тиихэтэйнь сасуу үзэгдэбэ хизааргүй тариалан,
Томо заводууд, шэнэ тосхонууд, комбинат...
Атомай хүсэнэй шэжэтэ абарга алхасанууд,
Агуу Оронойм бүхы туйлаһан илалтанууд.

Онуудай ошохол бүри Социалис Оромнай
Онсо һайханаар улам һалбаран хүгжэнэ.
Онуудай ошохол бүри капитал һуладанхай,
Оһол үбшэниинь эдэгэхэгүйл, бүрил һүжэрнэ.

Бидэнтэй сугтаа баатар Хитад алхална,
Бидэнэй нүхэд хаанашье олдохол олон.
Эб найрамдал хүсэгшэд хэрэмдэл жагсана,
Эдэнэй дуунһаа дэлхэй нэрьенэ, доһолон,

Харыт, нарамнай элбэгээр сасабал элшэеэ!
Курилаһаа наашаа урматай согтой дабшана.
Шэнэ жэлээр, Эхэ оромни, шэнэ жэлээр!
Шэнэ жаргал, шэнэ амжалтаар амаршалнаб!

СССР-эй Верховно Советэй шиидхэбэринүүдые советскэ арад халуунаар дэмжэнэ

МОСКВА. «Серп и Молот» гэжэ московско заводой коллектив СССР-эй Верховно Советэй Дүрбэдэхи сессиин материалнуудые туйлай, ехэ һайшаалтайгаар шудалжа байна. Предприятиин эрхим хүнүүд айлшад боложо, сессиин заседаниинуудта хабаадаа.

СССР-эй Верховно Советэй Дүрбэдэхи сессиин материалнуудтай газетэнүүдые уншалга ба хөөрэлдөөнүүд заводой цехүүдтэ үнгэргэгдөө.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Азиин оронуудта ошожо ерэһэн түүхэтэ аяншалга тухай хэлэхэ зуураа, мартеновскэ цехын булад хайлуулагша В. Рябов иигэжэ мэдүүлээ:

— Энэ аяншалга хадаа советскэ хүнүүдые габьяата ажалда зоригжуулна.

ЛЕНИНГРАД. Ленинградай ажалшад, бүхы советскэ хүнүүдтэл адли СССР-эй Верховно Советэй Дүрбэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдые туйлай ехэ баяртайгаар угтаба. Н. А. Булганинай элидхэлтэй, Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэтэй газетэнүүдые уншалга мүнөөдэр городой предприятинуудта, областиин колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта үнгэргэгдэһэн, агитаторнуудай хөөрэлдөөнүүд болоһон байна. Областиин ажалшад СССР-эй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые, Инди, Бирма, Афганистан ошожо ерэһэн нүхэд Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой аяншалтын дүнгүүдые үнэн сэдьхэлһээ һайшаана.

СССР-эй Верховно Советэй сессиин шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон ленинградайхид, манай орониие бүри хүсэтэй болгохын тулада бүхы шадалаараа оролдохо, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондын хани барисаанай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

МИНСК. Белоруссиин заводууд болон фабрикануудай, колхозууд болон МТС-үүдэй ажалшад СССР-эй Верховно Советэй Дүрбэдэхи сессиин хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсэжэ байна. Сессиин материалнуудые уншалга болон хөөрэлдөөнүүд хаа хаанагүй үнгэргэгдэнэ. Сессиин шиидхэбэринүүдые ажалшад тон ехээр һайшаана.

(ТАСС).

Тэмсэлэй, илалтын тоо баримтанууд

Алдарта һайхан хэрэгүүдээр дүүрэн 1955 он зуунжэлнүүдэй бүлэдэ ахадүү болон хамжаба.

Сэсэн мэргэн партиингаа хүтэлбэреэр ябажа, габшагай шанга ажалаараа коммунизмын һаруул һайхан байшан байгуулжа байһан советскэ арадта гайхамшагта ажалай амжалтануудые 1955 он асараа. Тэдэ амжалтануудайнь зарим нэгэниинь гэхэдэ:

✪ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб промышленна үйлэдбэриин ниитэ хэмжээгээр дүрбэн жэл дүрбэ һара соо дүүргэгдээ.

✪ Үнгэрэгшэ жэлдэ Горьковско, Каховско, Нарвска, Княжегубска, Куйбышевска томо томо гидростанцинууд түрүүшынгээ промышленна ток оронойнгоо предприятинуудта үгэжэ, советскэ хүнүүдые баясуулаа. Эдэ бүгэдын ашаар 1955 ондо манай орондо электроэнерги үйлэдбэрилгэ 166 миллион киловатт-час болоо гэхэ гү, али 1913 онойхиһоо 87 дахин ехэ болоо.

✪ 1955 ондо Череповецкэ металлургическа завод, Криворожьедо руда болбосоруулдаг комбинат, Омскдо нефть буйлуулдаг завод ашаглалгада оруулагдаа.

✪ Үзэсхэлэн һайхан түхеэрэлгэтэй Ленинградска метрополитенэй түрүүшын ээлжээн ашаглалгада үгтөө.

✪ Социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин ЦК-гэй январьска Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ талаар 1955 ондо шэнэ амжалтануудые туйлаа. 1955 ондо манай орон дотор 60300000 гектар шэниисэ таригдаа. Тиигэжэ шэниисэ тарилгаар дэлхэй дээрэ түрүүшын һуури эзэлнэбди. Нёдондо жэлдэ ороходоо 1955 ондо 11 миллион гектар шэниисэ, 13 миллион гектар кукуруза ехээр таригдаа.

✪ 1955 оной хабар шэнэ ба боро газар ашаглажа байһан газарнуудта орооһо тарианай 300 шэнэ совхозууд байгуулагдаа.

✪ Урзанданайхида орходоо 1955 ондо орооһо тариан гүрэндэ нилээд ехээр тушаагдаа. 1955 оной 9 һара соо 1954 оной тэрэ үеынхидэ орходоо манай ороной колхозууд 28 процент һү ехээр һаагаа. 1955 ондо мяхан, нооһон, үндэгэн урда жэлэйхидэ орходоо нилээд ехээр абтаа.

✪ 1955 ондо 640 гаран мянга залуу мэргэжэлтэд дээдэ һургуулинуудые, техникумүүдые дүүргэээ. Ороноймнай бүхы дээдэ һургуулинуудта мүнөө 1850 мянган хүн һуража байна.

* * *

Элдэб социальна системэтэй гүрэнүүдтэй зэргэ оршон эбтэ амгаланаар ажаһууха, харилсан ажаллаха ёһо гуримуудые бэелүүлхэ, бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэнь 1955 он советскэ арадта алдарта һайхан хуудаһануудые нээжэ үгөө. Эдэ алдарта алхамуудай зариманиинь гэхэдэ:

✪ Бэеэ даанхай, өөрын эрхэтэ, демократическа Австриие һэргээхэ тухай Гүрэнэй Договор Советскэ Союзай үүсхэлээр, тэрэнэй ехэ оролдолгын ашаар майн 15-да Венэдэ баталагдаа.

✪ Советско-югославска хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэһэнэй ашаар Советскэ Союз болон Югославска Арадай Федеративна Республика хоёрой хоорондохи харилсаан эрид шууд һайжараа.

✪ Франциин, Англиин, Советскэ Союзай, США-гэй правительствонуудай Толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада, гүрэнүүдэй хоорондо этигэлсэлгые бэхижүүлгэдэ шухала үүргэ дүүргээ.

✪ Бүгэдэниитын эб найрамдал, бэхижүүлхэ политикаяа сэхэ шууд бэелүүлэн манай Советскэ Правительство 1955 ондо зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоо 640 мянган хүүнээр бага болгоо. 1956 ондо сэрэгэй гаргашануудые 1955 онойхитой орходоо 10 миллиард түхэригөөр бага болгохо гэжэ шиидээ.

✪ Бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной хахадайнь ажабайдаг агууехэ гурбан гүрэнэй—СССР-эй, КНР-эй ба Индиин хоорондохи хани барисаан 1955 ондо улам бата бэхи болоо.

✪ СССР-эй гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хани ёһоор Инди, Бирманскэ Союз, Афганистан айлшалжа ерэһэн ушар ехэ политическэ событи боложо, Азида ба Дальна Востогто эб найрамдал бэхижүүлхэ, мүн тэрэшэлэн уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые саашадань һуларуулха ябадалда туһалба гэжэ СССР-эй Верховно Совет тэмдэглээд, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн нүхэр Н. С. Хрущевой ажал-ябуулгые һайшаагаа.

✪ Вьетнамай Демократическа Республикатай, Германска Демократическа Республикатай, Бирматэй, Афганистантай, Финляндитай Германска Федеративна Республикатай болон бусад оронуудтай манай гүрэнэй харилсаан 1955 ондо бүри һайжараа.

—о—

Куйбышевска ГЭС промышленна ток үгэбэ

1955 оной декабриин 29-нэй үдэр 17 час 18 минутада Куйбышевска ГЭС-эй түрүүшын гидроагрегат промышленна ток үгэбэ.

Электростанциин гидротехническэ барилгануудые бүтээхэ болон удаадахи гидротурбинануудые эблүүлхэ хүдэлмэреэ барилгашад үргэлжэлүүлжэ байна.

(ТАСС).

ЭХЭ ҺАЙХАН ОРОНОЙНГОО

***

Социализм капитализм хоёрой экономическа мүрысөөн

1955 он түгэсэбэ. Энэ жэлдэ социализмын лагериин экономическа хүсэ шадал, политическэ позици саашадаа бэхижэбэ.

Үнгэрһэн энэ жэлдэ капиталистическэ лагерьта экономическа ба политическэ зүрилдөөн улам хурсадажа, капитализмын позици саашадаа һуларба.

Түүхын хүгжэлтын эрхэ байдалай ёһоор, бэе бэеһээ тад ондоо хоёр системэ—дэлхэйн социализмын системэ ба дэлхэйн капитализмын системэ бии боложо, тэдэнэр нэгэн доро мүнөө ажабайна.

Капитализмын оронуудай ба социализмын оронуудай хоорондо зүрилдөөнүүдэй бии байһые советскэ хүнүүд мэдэжэ байдаг. Тиигэбэшье, ниитын ба экономическа элдэб янзын ёһо журамтай оронуудай хоорондо амгалан ёһоной хани харилсаан гүйсэд байжа шадаха гэжэ тэдэнэр тоолодог. Социалистическэ ба капиталистическэ системэнүүдэй хоорондоо амгалан ёһоор ажаһуужа, экономическа талаараа мүрысэхэ арга боломжотой байһые В. И. Ленин научна ёһоор үндэһэлөө бэлэй. Энэ һургаалыень советскэ хүнүүд хүтэлбэрилгэ болгодог юм.

Капитализмын идеологууд капиталистическэ ёһо гуримые али болохоор магтадаг. Харин капиталистическэ ёһо гуримуудые бидэ огто һайшаадаггүйбди, ниитын эгээл түрүү системэ байһан социализмын булюу һайн байһанда эгигэдэгбди. Зүгөөр хэнэй системын үлүү һайн байһан ушар—энэ асуудал буу зэбсэгэй хүсөөр бэшэ, харин экономическа мүрысөөгөөр, ажабайдалай бодото шалгалта дээрэ шиидхэгдэхэ ёһотой. Манай партиин хараа бодолые тодорхойлхо зуураа, Н. С. Хрущев Индидэ үгэ хэлэхэдээ иигэжэ тэмдэглэһэн байна. «Хэнэй системэ һайн бэ гэжэ бодото дээрэнь шалган үзэе гэжэ капиталистическэ гүрэнүүдэй ажал-ябуулагшадые уряалнабди. Дайн сэрэггүйгөөр мүрысэел. Энэ муу дурадхал гээшэ аал? Хэн буу зэбсэг ехээр түхеэрнэб, хэн хэниие бута сохиноб гэһэн мүрысөөн хадаа арад зондо харша мүрысөөн, хүнүүдые хюдалгын мүрысөөн гээшэ. Харин манай дурадхал хадаа бүхы арадуудай ажабайдалые һайжаруулхын түлөө амгалан ёһоной мүрысөөн гээшэ».

Капитализмтай амгалан ёһоной экономическа мүрысөө хэхээ советскэ хүнүүд айнагүй, юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй бүгэдэниитын зөөри болгогдоһон, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал усадхаһан, национальна ба расова дарлалта үгы хэһэн байгуулалтын булюу һайн байһанда этигэнэ. Капиталистическэ системэһээ ажахын социалистическэ системын булюу һайн байһые советскэ гүрэнэй ба Европодохи болон Азидахи арадай демократическа гүрэнүүдэй оршожо байгаа бүхы түүхэ эли тодоор гэршэлэн харуулна.

1.

Социалистическэ экономико капиталистическэ экономико хоёрой хоорондохи мүрысөөн гээшэ юуб гэхэдэ, нэн түрүүн али системэнь эгээл бата бэхиб, арадай ажахые алиниинь эгээл түргэнөөр хүгжөөжэ шадаха байнаб, арад зоной материальна ба культурна байдалай дэбжэлтые ямар системэнь таһалгаряагүйгөөр хангажа шадахаб гэһэн арсалдаан мүн.

Социалистическэ системын булюу һайн байһые хэрэглэн советскэ хүнүүд айхабтар ехэ амжалтануудые туйлаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр советскэ экономико богонихон болзор соо һэргээгдэхэһээ гадна, мүн нилээд холо урагшаа дабшаа. 1955 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1940 онойхиһоо 3 үлүүтэй дахин ургаһан байна.

Бүхы арадай ажахын саашанхи хүгжэлтын үндэһэ һуури, манай Эхэ ороной хилэнүүдэй дабагдашагүй байлгын найдабари хүндэ индустриин ургалта илангаяа һонирхолтой. 1913 онһоо 1954 он хүрэтэр СССР-эй бүхы промышленна продукциин 27 дахин ургаад байхада үйлэдбэрилгын зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 60 дахин, машина бүтээлгын продукци 160 үлүүтэй дахин ургаһан байна.

Ниитын ямар нэгэн системын түрүү һайн байһые, экономическа хүгжэлтын темп тон тодоор харуулна. Энэ талаар социалистическэ байгуулалта үнэхөөрөө булюу һайн байна.

Жэшээнь, 1929 онһоо 1954 он хүрэтэр СССР-эй промышленна продукциин дунда жэшээгээр жэл соогоо ургаһан ургалтын темп капиталистическэ оронуудай дунда жэшээгээр жэл бүридэ ургаһан ургалтын темпһээ таба үлүүтэй дахин түргэн байгаа. Хэрбээ энэ үедэ Советскэ Союз дотор промышленна продукциин хэмжээнэй 18 дахин ехэ болоһон байгаа һаань, США-да миил 2,1 дахин, Англида—72 процент, Францида,—14 процент ургаһан байна.

Эдэ баримтанууд капиталистическэ оронуудай экономикоһоо социалистическэ экономикын үндэһөөрөө булюу һайн байһые тон тодорхойгоор гэршэлэн харуулна. Энэ булюу байһандаа түшэглэн, СССР үшөө дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ Европын капиталистическэ томо томо оронуудые ахин гаража, промышленна үйлэдбэриингөө ниитэ хэмжээгээр дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Гэхэ зуура, хаанта засагһаа ба капитализмһаа тон хүндэ хүшэр хойшолонгуудай советскэ арад зондо дайралдаһые хараадаа абаха хэрэгтэй. Манай орон капиталистическэ түрүү гүрэнүүдһээ 50—100 жэлээр гээгдэһэн байгаа. Империализмын хорото хүсэнүүд манай байгуулалтада али болохо һаад ушаруулдаг һэн: тэдэнэр манда эсэргүү дай үүдхэдэг, экономическа блокада эмхидхэдэг байгаа. Советскэ гүрэнэй оршожо байһан 38 жэлһээ 18 жэлнай манда баадхагдаһан дайнда, мүн тэрээндэ һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээн бодхоохо хэрэгтэ зорюулагдаһан байна.

СССР-эй, социалистическэ лагериин бүхы оронуудай экономическа хүгжэлтэ ямар онсо шэнжэтэйб гэхэдэ, промышленна кризисгүйгөөр, үйлэдбэримнай таһалгаряагүйгөөр дэбжэнэ.

Капиталистическэ экономико тад ондоогоор хүгжөөгдэнэ. Имагтал 38 жэлэй туршада капиталистическэ системэ 1920—1921 онуудта, 1929—1933 онуудта, 1937—1938 онуудта болоһон дэлхэйн экономическа гурбан кризистэ дайрагдаа. Тиихэдэ капитализмын эгээн гол орон байһан США-гэй экономико экономическа кризистэ эгээл ехээр дайрагдаһан юм. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр США-гэй экономико мүн лэ хэдэн удаа доошоо унаһан байна.

2.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство үйлэдбэридэ шэнэ техникэ, түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй, мүнөө байгаа машина, түхеэрэлгэнүүдые улам нарижуулһанай, үйлэдбэриин эмхидхэлые тон һайжаруулһанай үндэһөөр ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абана.

Капиталовложени абаха болоо һаа, Советскэ Союз дотор национальна доход таһалгаряагүйгөөр ургана. 1954 ондо национальна доход 1950 онойхиһоо нэгэ хахад дахин ехэ байгаа, харин мүлжэгшэ ангинуудгүй байһан Советскэ Союзай национальна доходто нөөсэлгын хуби 25—26 процент болоно. Энэ хадаа социалистическэ дэлгэрэнгы үйлэдбэрилгын түргэн темп хангана. Тиихэдэ эгээл һайн үедэнь — 1921—1929 онуудта США-гэй национальна доходто нөөсэлгын хуби 10 процент байһан аад, харин 1930—1937 онуудай туршада 1,4 процент болотороо доошолһон юм.

Капиталистическэ оронуудайхиһаа экономическа талаараа саашадаа һураггүй түргөөр хүгжэхэ бүхы арга боломжо СССР дотор бии байна. Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро советскэ арад болбол СССР-эй экономическа гол зорилго —экономическа талаараа, ондоогоор хэлэхэдэ, хүн зоной дүүшэ бүридэ продукци үйлэдбэрилхэ талаараа эгээл хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсөөд, тэдэниие ахин гараха зорилго шиидхэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байна.

3.

Бүхы социализмын лагериин ба капитализмын лагериин хоорондо экономическа мүрысөөн ябажа байна. Энэ мүрысөөндэ социалистическэ лагериин булижа гараханьдамжаггүй. Политическэ нэгэ уг зорилготой, ажалшадай интернациональна агууехэ хани барисаатай социализмын лагериин байхада, харин империализмын лагерь экономическа ба политическэ эбсэшэгүй ехэ зүрилдөөнүүдтэй байна.

Капиталистическэ дэлхэйн антагонистическэ харилсаатай байхадань, харин социалистическэ лагериин оронууд хоорондоо адли тэгшэ эрхэтэй байха, үнэн зүрхэнһөө харилсан ажаллаха, бэе бэедээ үнэхөөрөө туһалалсаха гэһэн һайхан сэдьхэлэй харилсаатай юм.

Экономическа ба политическэ дарлалта доро оруулха, эзэрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдтэ нэгэдүүлхэ зорилгоор бусад оронуудта Холбоото Штадуудай «туһаламжа» үзүүлжэ байхада, харин социалистическэ гүрэнүүдэй бэе бэедээ үзүүлдэг туһаламжа ахадүүгэй хани барисаа улам бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ, тиин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Социалистическэ лагериин бүхы оронууд арадайнгаа ажахые амжалтатайгаар дэбжээжэ, капиталистическэ оронуудай промышленностиин ургалтын темпһээ һураггүй түргэнөөр индустриальна талаараа хүгжэжэ байна.

Ороноо индустриализацилгаар хитад арад нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. 1949 ондо Хитадай бүхы ажахыда мүнөөнэй промышленностиин хэмжээн 17 процент байһанаа 1954 ондо 33 процент хүрэтэр ургаа. 1957 ондо дүүргэгдэхэ ёһотой түрүүшын табанжэлэй туршада промышленна продукциинь хэмжээн хоёр дахин ехэ болохо байна. Табанжэлэй туршада 694 промышленна томо барилга бүтээгдэхэ. Тэрэ тоодо Советскэ Союзай туһаламжаар баригдажа байгаа 156 эгээл гол шухала барилгань Хитадай социалистическэ индустриализацилгын үндэһэ һуури боложо үгэхэ байна.

Арадай демократиин европейскэ оронуудай промышленна үйлэдбэриин хэмжээн дайнай урда тээхи хэмжээнһээ гурба үлүүтэй дахин ехэ болохо байна.

Социалистическэ гүрэнүүд экономическа холбоо барисаагаа хойшодоошье бэхижүүлхэ, бэе бэеһээ һуралсал абаха, ажахын ба культурна байгуулалтынгаа дүй дүршэл андалдаха, тиигэжэ капитализмтай хэһэн экономическа мүрысөөндөө илажа гараха байна.

4.

Хоёр системэнүүдэй хоорондохи экономическа мүрысөөн мүн лэ экономическа талаараа һулаар хүгжэһэн Азиин оронуудтай, тэрэшэлэн Баруун Европын багахан гүрэнүүдтэй социалистическэ системэ ба капиталистическэ системэ хоёрой харилсаануудта дэлгэрнэ.

Промышленна талаараа һулаар хүгжэһэн оронууд ба Баруун гүрэнүүд хоёрой хоорондохи харилсаанууд тушаа буржуазна хэблэл нилээд тухашарна. «Тайм» гэжэ американска нүлөөтэ журнал иигэжэ сэхэ бэшэнэ: «хэнэйшье талада оро хоёо мэдэжэ ядажа байһан гурбан түбиин нэгэ миллиард хүнүүдэй түлөө (Азиин, Африкын, Латинска Америкын һулаар хүгжэнги оронууд тухайда хэлэгдэнэ.—В. Ч.). Баруун зүгэй оронуудай тэмсэлэй хэрбээ буруу һүрөө һаань, дэлхэй дээрэ коммунизмын хүсэн булюу болохонь».

Американска хэблэл «гээгдэнги оронуудта» капиталовложени үгэхэ тухайда ехээр бэшэдэг. Американска номнолдо этигэхэ болоо һаа, иимэ капиталовложени хүн зоной ажабайдалые һайжаруулха хэбэртэйгээр бэшэдэг. Үнэндөө энэ юуб гэхэдэ, экономическа талаараа һула оронуудай индустриальна бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлдэ һаад ушаруулха гэһэн һэдэлгэ мүн.

Харин экономическа талаараа һулаар хүгжэһэн оронуудта СССР ба социалистическэ лагериин бусад гүрэнүүд тад ондоогоор хандадаг гэбэл, эдэ оронуудай национальна бүрин сүлөөс, бэеэ даанхай байха байдалые ехээр хүндэлдэг. Бусад оронуудта экономическа туһаламжа үзүүлхэдээ социалистическэ гүрэнүүд политическэ ямаршье условиин тэдэнэй урда табидаггүй.

Социализмын лагериин оронууд экономическа талаараа һулаар хүгжэһэн оронуудай национальна промышленностьтай боложо, тэрэнээ хүгжөөхэ хэрэгтэнь али болохоор туһалхые хүсэдэг. Жэшээнь, жэл соо 1 миллион тонно булад хайлуулха хүсэтэй металлургическа завод СССР удаан болзороор хүнгэлэлтэтэй урьһаламжа үгэжэ, Индидэ бариха байна.

Ажахынгаа, культурынгаа алишье һалбарида туйлаһан дүй дүршэлөө экономическа талаараа һулаар хүгжэһэн оронуудтай хубаалсахаар, тэдэнэртэ алибаа туһаламжа үзүүлхээр СССР хэзээдэшье бэлэн байна.

Индийскэ арад зондо хандаха зуураа, Н. С. Хрущев иигэжэ хэлээ һэн: «Таанад заводуудые барихаяа хүсэнэ гүт? Тэрээндэтнай баярланабди. Хэр магад таанарта дүй дүршэл дутажа болочо гү? Маанарта хандагты, бидэ туһалхабди. Таанад электростанцинуудые барихаяа хүсэнэгүт? Энэ хэрэгэй талаар хэр магад таанар дүршэлгүй һаа, хэр магад техническэ туһаламжада хэрэгтэй һаа, маанарта хандагты, бидэ туһалхабди. Таанад студентнүүдээ, инженернүүдээ һургахаяа манда эльгээхые хүсэнэ гүт? Эльгээжэл байгты».

Бэе бэеэ хүндэлэлсэхэ, доторойнгоо хэрэгтэ хамаархалсагүй, тэгшэ эрхэтэй ба алишье талададаа ашагтай байха ёһо сахин, бүхы капиталистическэ оронуудтай экономическа холбоо барисаа хүгжөөхын түлөө СССР эрмэлзэнэ.

Советскэ Союзай ба социалистическэ лагериин бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай гадаадын политика, хани барисаанай ба экономическа талаараа харилсан ажаллалгын политика дэлхэйн арадуудай зүгһөө тон халуунаар дэмжэгдэдэг ба һайшаагдадаг, социалистическэ гүрэнүүдэй уласхоорондын позициие бэхижүүлдэг байна.

Ниитын хоёр системын хоорондохи экономическа мүрысөөндэ эгээл түрүү социалистическэ системын илан гараха байһанда советскэ арад батаар найдана.

В. ЧЕПРАКОВ.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ

Шэнэ жэлэй шүлэгүүд

1. Үни хүлеэгдэһэн айлшан

Гансата газаамнай тооһорбо.
Гайтайхан жабар ярьюулба.
Январь хүлэг оодорбо
Яһан тахаар сарьюулба.

Мороз эмээлһээ буужа,
Манайдаа айлшаар ерээ.
Хамба хормой шуужа,
Торгон энгэр һэхээ.

Хүхэ туулмаг соо һамарынь —
Хүртөөхэл бидэндээ хубаан.
Мороз баабайн хамарынь
Моро морхогор, уб улаан.

Уртай мэхэтэй үнэгэн
Уулзаад зорёон маажаа гү?
Хөөрхэн үбгэн ехэ гэнэх
Хүлдэтэрөө дааран гү?

Бэеэр шэрхи Морозой
Бээрээд хүлдөөд байхада —
Хүүгэдэй бишыхан хамарнуудай
Хүлдэдэггүйнь гайхама.

Муугаар хэнэй һурадагые
Мороз зүбөөр таабал даа.
— «Хоёр» сэгнэлтэ энэ жэлдэ
Хоргодоо бэшэ аабза, табельдаш?

Залхуу һурагша ербэдээд
Зуг татаба:
— Бии байха.
—Харыт, энээнээ. Шамда бэлэгээ
Хамагай һүүлдэ һарбайхаб.

Январьда гээхэш, заал һаа,
Яаба гээшэб. Яндуулхан...
Дахяад «хоёрые» абаал һаань
Дуулгыт намда шамдуухан.

Саһата январиие хүлеэнгүй,
Сэсэгтэ Май соо ерэхэб.
«Хоёрые» абаашадые үлөөнгүй
Харагты, энээгээр һүгэхэб.

... Үбгэн Мороз тулгуураа
Үһээдэ хүрэсэ һэжэрбэ.

2. „Хэдытэй гээшэб айлшамнай?“

Нэгэ мянга долоон зуун
Арба нэгэн ондо,—
Гайхамшагта Ломоносовой
Гараһан түрэһэн жэлдэ,
Үлгынь ойро Морознай
Үлын хаража зогсоһон юм.
«Бэлигтэй номтой болохо» гээд
Бэрхээр мэдэжэ байһан юм.

Тэрэ сагһаа хойшо
Тэбхэр хорин жэл болоод,
Суворовой нарайда
Аягтай Мороз ябаһан юм.
Алтан һэлмэ залаһан юм.

Александр Пушкинай
Арбаадтайхан ябахада
Үдэн гууреа гаргажа
Үгэһэн юумэ гэлсэдэг.

Володя Ульяновай бишыхан
Волгодо, Казаньда байхада,
Эсэгэ гени Ленинэй
Эжыдээ эрхэхэн ябахада
Январь нэгэндэ Морознай
Яарахажа таалаһан юм:
«Зондо жаргал асарха
Зоригтой хүбүүн» гэһэн юм.

Долоотой, найматай таанадай
Дорюунаар наадан байхада
Хүхюу Морознай мүнөөшье
Хүүгэдэй дунда ябанал.

Хэдытэй гээшэб айлшамнай
Хэлыт намдаа, ойлгуулыт!

Д. ЖАЛСАРАЕВ

Шэнэ жэлээр

Нүхэрни, арбан хоёр сохилбо.
Хундагануудаа барихамнай
Нүгэл мүнөө болохогүй—
хүлисэхэ бэзэ шэнэ жэлнай.
Хойноо—хэһэн юумэтэйбди,
урдаа—табиһан түсэбтэйбди.
Хундагануудаа—эндээ гэхэдэ—
хооһолхош эрхэтэйбди.
Зүгөөр хундагаш хундага даа.
Һанаан тэрээгээр дүүрэхэгүй.
Зүрхэн баяраар дүүрэн һаа
ондоо юумэнүүд хэрэггүй.
Коммунис партиин заабаряар
Эхэ орон, арадайнгаа
Коммунизм байгуулха хэрэгтэнь
бүхы ами наһанайнгаа
Хүсэ шадал зорюулан,
зонтоёо хамта ажаллаад,
Хүндэ хүшэрэй тохёолдоош бол,
сухарингүйгөөр дабаад,
Һайнда хододоо һуража,
дутагдалнуудтай тэмсэжэ,
Һайрхуу, һайзгай байнгүйгөөр
уялгануудаа дүүргэжэ,
Үнэншэ сэхэ зантай,
нүхэршэ илдам сэдьхэлтэй,
Үбгэн, залууш байгаа һаа
зугаатай, дуутай, хүсэлтэй,—
Иимэл байхадаа, нүхэрни,
зүрхэн баяраар дүүрэхэл:
Эхэ орон, арад зон
бидэндэ баяр түүрүхэл.

**

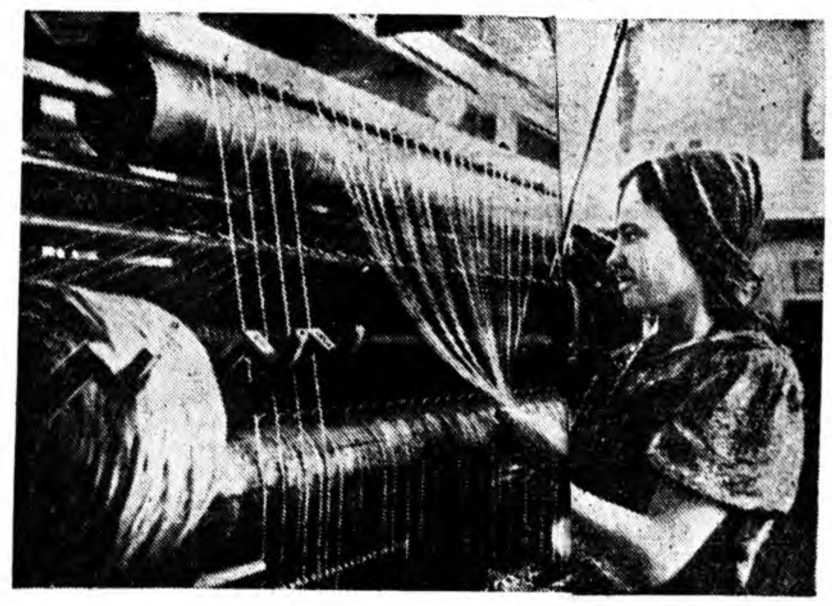

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив шэнэ ажалай амжалтаар угтан, түсэбһөө гадуур 200 гаран мянган метр сэмбэ н[illegible]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын эрхим хүдэлмэришэн [illegible]а Филипповна Страдзе хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Манай гзетын

Саянай хормойдо кукуру[illegible] нютагжаа

Нёдондо бидэнэр шэнэ жэл угтахадаа манай эндэ шэнэ культура болохо кукурузын «һарбайжа хүрэхэгүй үндэрөөр ургахын, Саянай хормойдо хүндэтэ айлшанай һайнаар нютагжахын түлөө» духаряа үргөөтшэ һэмди. Тэрэ гэһээр эгсэ жэл болобо. Теэдшье кукуруза орьёл үндэр уулануудтай, шэрүүн хүйтэн уларилтай Саянай хормойдо һайнаар нютагжаа.

Үнгэрэгшэ хабар, зуидаа манай звеногойхид Кыренэй МТС-эй механизаторнуудтай хамтадаа оролдосотойгоор ажаллажа, кукурузын һайн ургаса ургуулаа. 80 гектар полиингоо га бүриһөө 250 центнер, 20 гектар дээрэһээ га бүриин 450 центнер ногоон эшэ намаануудые хуряаһан байнабди.

Манай эндэ кукуруза һайнаар ургаха гэжэ колхознигууднай этигэбэ. 20 гектар талмайтай нэгэ поли дээрэ зорюута үлэмжэ һайнаар үтэгжүүлгэ хээд, агротехническэ бүхы заабариин ёһоор харуулһамнай, нээрээшье, «һарбайжа хүрэх[illegible] үндэрөөр, ой модон шэнгеэр урга[illegible]рим эшэнүүдынь 3—4 метр үндэр [illegible]ороо ургаһан байна. Тэрэ полиин [illegible]үриһөө ногоон эшэ намаануудһаа [illegible] 25 центнер эдеэшэнтэһэн буурса[illegible]е хурлагаабди.

Үнгэрэгшэ [illegible]йнгээ хүдэлмэри дээрэһээ бидэнэ[illegible]най нютагта гансашье силостэ оруу[illegible]ха ногоон эшэ намаануудые [illegible] мүн эдеэшэнтэһэн буурсагуудые[illegible]курузын үрэһэ абажа болохо байна[illegible] этигэбэбди. Манай Саян уулын [illegible]йдо кукуруза бүхөөр нютагжаа. Э[illegible]лдэ бидэнэр 160 гектар дээрэ кук[illegible] тарижа, га бүриһөө 300—400 це[illegible] ногоон эшэ намаануудые, 27—[illegible]центнер эдеэшэнтэһэн буурсагуудые [illegible]яаха гэжэ шиидэбэбди.

П. Банз[illegible] Түнхэнэй аймагай Калинин[illegible]эрэмжэтэ колхозой кукуруза [illegible]улха комсомольско-залуушуу[illegible]веногой звеньевод.

Техническэ шэнэ дэбжэлт[illegible] түлөө

Улан-Удэ городой центрһээ гаража, Үдэ мүрэнэй урдуур зүүлэхэдэ, үндэр үндэр хоолойнуудһаа баглагар хара утаанай агаарта тунан дэгдэхэнь харагдаха. Эгээл эндэ, хэдэхэн жэлэй саада тээ бүтүү ой тайгын шууяжа байһан газарта, мүнөө сэмбын фабрика оршодог.

Хэрбээ эдэ үдэрнүүдтэ фабрикын уужам һаруул цехүүдтэ ороо һаатнай табадахи табанжэлэй даалгабариие үлүүлэн дүүргэһэн тухай тоо баримтанууд показателиин доскануудта харагдаха. Фабрикын коллектив үнгэрһэн 1955 ондо урда жэлнүүдэйхиһээ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэв. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ манай аппаратно-ээрэлгын цехын хүдэлмэришэд коллектив[illegible]гоо түрүүлжэ ябана. Мүн минии х[illegible]эрилдэг бригада бусадһаа гээгдэх[illegible] гэжэ оролдоно. Бидэнэр 1955 о[illegible]ара бүриингөө түсэбые холо үлүү[illegible] дүүргэжэ, шэнэ жэлые цехынгээ [illegible]ективтэй хамта ажалай эрхим бэлэ[illegible]эр угтаабди. Манай цехынхидэй үнгэшэ жэлдэ арьбалһан 150 центн[illegible]оһоор хэдэн мянган метр сэмбэ түсэ[illegible] гадуур нэхэгдэжэ ороноймнай ажадта үгтөө. Саашадаа КПСС-эй [illegible]гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэр[illegible]бэелүүлэн, үйлэдбэри дээрэ технич[illegible] шэнэ дэбжэлтэ туйлан, КПСС-эй [illegible]ъездые угтахын түлөө тэмсэхэ зо[illegible]отойбди.

И. Долг[illegible] сэмбын фабрикын аппа[illegible]-ээрэлгын цехын бригадые даагша.

Сибириин шэрэм харгыаар

Барилгын модоор, мяха, тоһооршье ашаалагдаһан составуудые, мүн холын аянай сэнхир хүхэ пассажирска түргэн поездые шэрэһэн паровозууд үдэр һүнигүй Улан-Удэ станциһаа гарадагыень харадаг байхат. Хүсэтэ эдэ паровозуудые жолоодогшод эндэхи депогой коллективэй гэшүүд юм.

Үнгэрэгшэ һүниин 12 час болохын урдахана ороноймнай ажалшад Кремлиин курантын дохёо доро хундага үргэн, шэнэ жэлые угтажа байгаа. Эгээл энэ үедэ манай депогой хэдэн машинистнууд үбэлэй ханхинама хүйтэн жабарта хүндэ ашаанай поездые саашанхи аян замдань мордохуулжа ябаа. Иигэжэ, ажалайнгаа вахта дээрэ хуушан жэлые үдэшэн, шэнэ жэлые угтаха гээшэ коллективэйнгээ этигэл найдабариие үнэн сэхээр бэелүүлһэн хэрэг болоно.

Мүнөөдэр шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй угтамжые һайндэрлэжэ байхадаа. «Бурят-Мо[illegible]лой үнэн» газетын уншагшадта 195[illegible]ной хүдэлмэриингөө зарим дүн[illegible]гүүд[illegible]эй хэдэхэн үгөөр хэлэхэ хүсэлэнтэ Пассажирска поездын ахалагша ма[illegible]нистаар хүдэлмэрилхэ зуураа, парово[illegible] сүүдхэ соо дунда зэргээр гүйлгэхэ[illegible]рмоёо 36 километрээр үлүүлэн дүэхэ мүртоо 117 тонно түлишэ ар[illegible]шааб. Бригадамнай аянда ябаһан пөые графигһаань нэгэтэшье гээгдүү[illegible]гүй. Паровозойнгоо заһабари хоорондябасые 98 мянган километр болгоо[illegible]а, шэнэ жэлдэ энэ показателяа 100 [illegible]н мянган километртэ хүргэхэ зорилтойбди. Мүн депогоймнай бүхы ма[illegible]инистнууд 1956 ондо арадай ажахын аануудые хэрэглэгшэдтэнь түргөөр [illegible]гэхын түлөө шангаар тэмсэхэ байн[illegible]

А. [illegible]милов, ахалагша машинист.

Шэнэ жэлэй угтамжаа

Түрэл партиингаа табиһан зорилгые бэелүүлэн манай колхозой гэшүүд ниитынгээ ажахые эрид хүгжөөхэ талаар 1955 ондо зарим тэды амжалта туйлаа. Хэрбээ 1954 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 250 килограмм нооһо хайшалһан байбал 1955 ондо 334 килограмм нооһо хайшалаабди.

1955 ондо сагаан эдеэмнай бүри ехээр дэлгэрбэ. Һү һаалгаар манай колхоз республика соогоо түрүү һуури эзэлһэнэй түлөө КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагданхай.

—Хэрбээ 1955 ондо үнеэн бүриһөө 1671 литр һү һааһан байбал 1956 ондо 2000 литрһээ бага бэшэ һү һаахабди... Алтан бэшэгтэй Улаан тугаа гарһаа алдахагүйбди,—гэжэанай малшад жэлэй дүн гаргалгын суглаан дээрэ зорим[illegible]гоор мэдүүлбэ.

1955 ондо сагай уларилай таагүй байбашье һаа, ген[illegible]р бүриһөө дунда жэшээгээр 11 цент[illegible]р ороо[illegible]һото культурануудай ургаса [illegible]аба. 1956 ондо тарилгын бүхы талм[illegible] дээрэһээ гектарай 12 центнерһээ бага[illegible]шэ ургаса хуряаха түсэбтэйбди. Мүнө[illegible]энэ түсэбөө дүүргэхын тула тарилгы[illegible] газар дээрэ наг шэбхэ гаргаха, са[illegible] тогтоохо, үрэһэеэ тарилгын кондици[illegible] хүргэхэ хүдэлмэри ябуулжа байнабди.

[illegible]. Сычев, Сэлэнгын аймагай [illegible]олотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Һүн далайгаа билтаруулая

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болголсохын тулада манай малшад шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Гансахан энэ жэл соо һаалишаднай үнеэдһээ һү һаалгаяа 300 литрээр дээшэлүүлээ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ МТС-эй харьяата колхозууд үнеэн бүриһөө 1115 литр һү һааһан байна.

Манай һаалишад туйлаһан амжалтаараа омогорхохо, баясаха бэшэ, мүн хонишод, гахайшад, тахяашаднай ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр 1956 ониие угтаба. Нооһо хайшалха түсэб үлүүлэн дүүргэдээ, урзанданайхида орходоо хоёр дахин шахуу ехэ мяхан үндэгэн абтаа.

Үнгэрэгшэ жэлэйнһээ амжалтаар урмашан зоригжоһон һаалишаднай энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө — 1700 литр һү һааха, хонишоднай — хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһо хайшалха, гахайшаднай — эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 6,2 центнер гахайн тарган мяха абаха гэжэ шиидэбэ.

П. Кулаковский, Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн МТС-эй главна зоотехник.

Алдарта Байгалнай баян даа

«...Алдарта Байгал, арюухан далай» гэһэн арадай дуунай аялга урин дулаахан зунай сагай үдэшэ, үглөөнэй сууряанда далай тээһээ соностодог. Тэрэниие загаһашад олзотой агнууриһаа бусахадаа гү, али ажалдаа гаража ябахадаа дуулалдан хүхидэг.

Баян даа, алдарта Байгалнай. Энэ баялигынь гансахан манай бригадын үнгэрһэн табанжэлэй хүдэлмэриин дүн дээрэһээ хаража боломоор. Табанжэлэйнгээ даалгабариһаа гадуур 20 мянга пүүд загаһа гүрэндөө тушаагаабди. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, 1955 онойнгоо түсэбые 3720 пүүд загаһаар үлүүлэн дүүргэжэ, удаадахи табанжэлые угтабабди.

А. Стулев, Баргажанай [illegible]дагай загаһанай комбинадай комсомольско бригадын бригадир.

ЭРШЭ ХYСЫЕНЬ АРЬБАДХАЯ!

Манай республикын олон мянган ухибууд—һурагшад убэлэй амаралтада гаража хухюун сэнгэлигээр амаралтаяа үнгэргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: буряг дунда һургуулиин һурагшад амаралтын урда тээхи һүүлшын урогһоо гараад ябана.

А. Мантаевай фото.

Шэнэ жэлэй анкетэ

Сэдьхэл хүдэлгэмөөр дуунууд

Һаяхан үнгэргэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалгада манай ПВЗ-гэй коллектив хабаадалсажа нэгэдэхи шанда хүртөө һэн.

Ленинэй ордента паровозо-вагонно заводой цех бүридэнь самодеятельностиин коллектив бии юм.

КПСС-эй XX съездые угтуулан цехүүдэйнгээ уранһайханай самодеятельностиин харалгые үнгэргэхэ гэжэ байнабди. Шэнэ, 1956 ондо ПВЗ-гэй Культурын ордоной уранһайханай самодеятельностиин коллектив ехэ олон янзын наадатай, баян репертуартай болохо гэжэ зорииго табяа.

Тиин 70 хүнһөө бүридэһэн дуунай коллектив П. И. Чайковскиин романсые, арадай демократиин оронуудай дуунуудые бэлэдхэжэ байна.

1955 ондо «Трембита», «Малиновкын түрэ» гэжэ опереттэнүүдһээ отрывогуудые гүйсэдхэһэн байнабди. Харин 1955 ондо, ородой классигуудай болон советскэ композиторнуудай оперонуудһаа картинануудые гүйсэдхэхөөр түсэблөөбди. Гадна бидэ драматическа томо зүжэг табихаар бэлдэжэ байнабди.

Бурят-монгол арадайнгаа уран гоё зохёолнуудһаа элдэб наада, зүжэгүүдые табихаар бэлэдхэнэбди. Нэн түрүүн «Сур харбаан» гэжэ хүгжэм хатарай зүжэгтэ үзэгдэлые бэлэдхэхэмнай. Энэ зүжэгтэ үзэгдэлэй хатар наадые манай балетмейстер Соколов зохёохо, хүгжэмыень композиторнууд Ямпилов ба Батуев гэгшэд бэшэхэ юм.

В. Хижняков,
ПВЗ-гэй Культурын ордоной уранһайханай самодеятельностиин хүтэлбэрилэгшэ, БМАССР-эй габьяата артист.

Номгон далайн эрьеһээ...

Советскэ сэрэгшэдэй үдэр бүриин ажабайдал ба дайшалха һуралсал харуулһан зохёолнууд дайнай һүүлэй үедэ манай Бурят-Монгол литературада тон үсөөнөөр бэшэгдэнэ. Тимэһээ би үнгэрһэн 1955 оной тэн багһа энэ һонирхолтой темээр хэдэн шүлэгүүдые бэшэжэ заримыень газетэ, журналнуудай хуудаһануудта толилһон байнаб. Мүнөө үедэ сэрэгэй шүлэгүүдэй суглуулбари бэлдэжэ, зүбшэн хэлсэлгэдэ оруулаад, тэндэ элирүүлэгдэһэн шүлэгүүдэйнгээ дутуу дундынь һаяар усадажа, хэблэлдэ бэлэдхэхэ хүсэлэнтэйб. Мүн шэнэ шүлэгүүдые бэшэхэ ба «Авиаторнууд» гэжэ поэмэ захалха түсэбтэй байнаб.

Нютагһаа холо ажаллажа, һуража, алба хэжэ байдаг залуу бэшэгшэд олон. Тэрэнэй тоодо би оролсоноб. Эдэ нүхэдтэ уранзохёолшодой Союзай, республиканска газетэнүүдэй редакциин зүгһөө ёһото туһаламжа ехээр хүргэгдэнэ. Дурана зүгэй Номгон далайн эрьеһээ шэнэ жэлээр амаршалнаб.

А. Бадаев, Советскэ Армиин офицер.

Советскэ хүнэй түлөө

Советскэ хүнүүдые эмшэлжэ, аша ехэтэ ажал хэрэгтэнь бусааха гээшэ угаа ехэ хүндэтэй ба алдар солото нэрэ түрын хэрэг мүн. Тээд оролдожо эдэгээһэн хүнүүдэйнгээ зүрхэнэй халуун баяр хүргэжэ байхадань, минии зүрхэн улам ехэ баяраар халижа, үшөө ехээр урмашан, арад зоной бэеын элүүрэй түлөө эршэ зоригоо шангадхан тэмсэдэгби.

— Үбдэһэн хүнүүдые эдэгээхэ, хүн зондоо туһатай, хэрэгтэй байха гээшэ манай советскэ үеын мэргэжэлтэдэй тон ехэ хүсэл, омогорхол болоно.

Тиимэһээ элдэб хүндэ үбшэн аргалха ехэ дүршэлтэй болохоо саг үргэлжэ оролдодогби. Энэ хадаа арад зондоо удаан саг соо аша туһа хүргэхэ арга боломжо олгоно.

З. Б. Бадмаева,
Республиканска больницын терапевтическэ таһагые даагша.

Ц-Ж. ЖИМБИЕВ

Айлшан

Тогтонгүй шэнэ жэл ерэнэ,
Тосхоноймаа айлнуудта хүрэнэ,
Тэрээнтэй хамтадаа бидэнэр
Түрэлгын байшан соо ороёл.
Заягүй уужам лэ таһагууд
Зосоохииень сэсэгүүд шэмэнэ.
Зөөлэхэн орон дээр эхэнүүд
Золтойгоор нойрсожо хэбтэнэ.
Бултанда абяагаа үгэжэ,
Бишыхан үхибүүн хашхараа.
Бүмбэрсэг дэлхэйдэ түрэжэ,
Баярлаһанайнгаа ехэдэ бархираа.
Эхэһээ түрэһөөр амилаал
Эхэ оронойнгоо агаараар,
Эсэтэрээ, сусатараа арбаганаад,
Эжэлшэн, таашаан һамаараа.
Нэлэнхы дулаахан гэрэлһээ
Нюдэниинь һаргана хэбэртэй.
Мүнөөдэр тудажа ерэһэн
«Нүхэрые» угтаба эдэнэр —
Снегурочка-хүүхэн медсестра
Сагтань хүйһыень хүндэбэ.
Сагаахан һахалтай үбгэн врач
Сарюун Дед Мороздол тэбэрибэ.
Арюухан талмайда ёлко байна
Алтарһан галнуудаар даллана...
Айлшамнай шэнэхэн газартаа
Атаархама зүүдэ харана...

А. МАНГАТХАНОВ

Шэнэ жэлэй үгэ

Герой, депутат нүхэдөө,
Габшагай түрүү хүнүүдээ,
Буурал сагаан толгойтоноо,
Балшар нялха хүүгэдээ.

Шэнэ ерэһэн жэлээр
Сэсэг барин амаршалнам.
Шэнэ ерэһэн жэлээр
Шүлэг бэшэн магтанам.

Хүсэтэ Волгын долгиие,
Куйбышевска ГЭС-эй гэрэлые,
Баатар мундуу Ангарые,
Братска ГЭС-эй барилгые

Шэнэ ерэһэн жэлээр
Сэсэг барин амаршалнам.
Шэнэ ерэһэн жэлээр
Шүлэг бэшэн магтанам.

Венгри, Румыни, Болгари,
Вьетнам, Албани оронуудые,
Пекин, Варшава, Прага,
Пхеньян ахадүү городуудые

Шэнэ ерэһэн жэлээр
Сэсэг барин амаршалнам.
Шэнэ ерэһэн жэлээр
Шүлэг бэшэн магтанам.

Жэлһээ жэлдэ урганабди!

Манай хүсэн түгэс Эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союз—дэлхэйн зургаанай нэгэ хубиие эзэлнэ. Ази түбиин гурбанай нэгэн хубида, Европын хахадта нэмжыһэн энэ хизааргүй ехэ орондо алтан наран хэзээдэшье ородоггүй, ашата гэрэл туяагаа ара үбэргүй сасажал байдаг. Номгон далай, Чукотко, Курилнуудай нойрто абтан амаржа байхадань, манай оронойбаруун хилэ дээрэ мандажа гараһан наранай гэрэлдэ баатар ажалай баярай хүгжэм жабхаланта һайханаар зэдэлжэ байдаг. Үдэшын боро харанай Москвада буужа, үй түмэн электрын лампануудай посоогдожо байхада, зүблэлтэ уласай зүүн хилэ дээрэ тунгалаг наран туяагаа сасан мандажа, агуухэ Эхэ орондоо алас холын тэрэ хизаарһаа ажалай баяр хүргэдэг лэ.

Түрэл оронойнгоо хэдышье ехэ һаань, тэрэнэй алишье заха хизаартань байһан советскэ хүнүүд социализмын ороной зүрхэн—Москвада, Москвагай Кремльдэ, тэрэнэй эрдэни шулуун одонуудта эрэлхэг һанал бодолоонгоо эгээл нангин дээжые, этигэл найдабаряа, эрмэлзэл хүсэлөө хандуулна. Советскэ Союз, Москва, Кремль хадаа гансашье манай арадта бэшэ, мүн бүхы дэлхэйн ажалшан зондо хүндэтэй, үнэтэй болонхой, хүрэнгэтэнэй хүшэр хүндэ дарлалтаһаа хүн түрэлтэниие мулталха харгы заажа үгэһэн гэрэлтэ одон болонхой.

Шэнэ жэлэй һүни Кремлиин эрдэни шулуун одонууд улаан туяагаа улам хурсаар сасаһан мэтэ болоно. Үнгэрэгшэ һүни курантнуудай арбан хоёр удаа сохихыень тооложо байгаабди. Теэд, тэрээнэй сохисо бүхэндэнь алдарта советскэ арадай ажал ба тэмсэлэй алхам бүхэниинь дуулдаһандал һанагдана.

Тэмсэлэй ба илалтын мянга юһэн зуун табин табан он мордожо, бүри ехэ тэмсэлэй, улам ехэ илалтын мянга юһэн зуун табин зургаан он ерэлэй!

Орон бүхэнэй олон түмэн хүнүүд, һайндэрэй духаряануудые барижа, шэнэ жэлээр дашарамдуулан, шэнэ жаргал эдлэхыень бэе бэеэ юрөөнэ!

Жаргал гэнэбди! Золые үүсэдэггүй зон, жаргалда дурагүй хүн гэжэ байха юм аал! Теэд, ашата жаргалые хүсэдэгшье һаа, эдлэдэггүй арад зон алтан дэлхэйн али олон заха хизаарнуудаарнь үшөөл бии ха юм.

Энгэй үмсын эзэрхэн байгаа газарта ажалша хүн ажана һайнаар байха эрхэеэ буляалгагдаанхай юм. Тэндэ, буржуазна оронуудта, ажалшан зониие капиталай мүлжэхэ эрхые баяд ноёдой гүрэн ба хуули, хаан ба корольнууд, түрмэ ба сэрэгүүд хёрхо һэрэмжэтэйгээр сахижа байдаг бшуу.

Үнэхөөрөө зол жаргал үнэр баян ажабайдал гээшэ имагтал социализмын орондо байдаг юумэл. Яахадааб гэхэдэ, манай оронoй ажалшад түрэл оронойнгоо, зөөри баялигайнгаа түгэс эрхэтэ эзэниинь болонхой, ажалша зониие мүлжэхэ гэдэг арьяатан зэрлиг абари зан үгы хэгдээ.

Советскэ хүнүүд дэлхэй дээрэ эгээн жаргалтай хүнүүд мүн. Тиигээд, манай арад энэ зол жаргалаа хүдэлмэришэ хүдэр гараараа дайлан олоһон байна.

Өөһэдынгөө жаргалта байдалые байгуулхын түлөө, социализм байгуулхын түлөө бидэ, советскэ хүнүүд, ехэ юумэ хээбди, хэнэбди, хэхэшьебди.

Манай арадай бүхы ажахын, зол жаргалай, ажана һайн байдалай эшэ үндэһэниинь мантан томо машина индустри ха юм. Оронииемнай хүсэтэй ба баян болгохо, коммунизмын материально-техническэ база байгуулха холын хараата сэсэ мэргэн түсэбые бидэндээ хэзээ бүхэндэ үнэтэй, хэтын хэтэдэ мартагдашагүй тунгалаг ухаанта багшамнай—Владимир Ильич Ленин зохёоһон юм. Коммунизм байгуулгын ленинскэ түсэбэй тон шухала нэгэ зүйлэнь ороноо электрификацилга мүн байжай.

Ленинскэ түсэбые эршэ зоригтойгоор бэелүүлһэн манай орон соо советскэ засагай оршожо байгаа жэлнүүдтэ 300 гаран томо, бага электростанцинууд баригдаһан, оромнай электроэнерги үйлэдбэрилгөөр дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуурида гараһан байна. Электрын галай эршэтэ хүсэндэ Эхэ оромнай танигдахаар бэшээр хубилаа, заха хизаар бүхэндэ завод фабриканууд бодоо, тайга байһан газарта таряалан сабшалан нэмжыгээ. Буурал үбгэн эсэгэһээ бодхуултажа зугадаһан Ангар һайхан дүүхэйн арюухан долгин дээрэ хүдэр томо электростанцинуудай баригдажа хүсэндөө ороходонь Байгал шадарнай баялигаар билтархал, бурят оромнай булаг шэнгеэр бурьялхал.

Иигэжэ, коммунизм байгуулгын холын хараата ленинскэ сэсэн мэргэн түсэб манай арадай, манай партиин ажал-ябуулгын асари ехэ программа болон, амжалтатайгаар бэелжэ байһанай аша үрөөр 1955 оной промышленна үйлэдбэриин хэмжээ 1950 онойхиһоо 184 процент, 1940 онойхиһоо—318 процент дээшээ гараһан байна. Электрифицированнэ, индустриальна Совет орониие байгуулха гэһэн Ленин багшын түсэбэй бэелжэ байхада, урдань он жэлээр хэгдэдэг байһан юумэд мүнөө үдэр хоногоор хэгдэдэг болонхой. Эгээл энэ бэшэ аал, электрын хүсэнэй эди шэдинь!

Электрификаци ба механизациин ашаар хүдөө нютагта хүсэтэ техникын ирагуу хүгжэм хаана хаанагүй ханхинан зэдэлжэ, тракторай дуун тарянай долгин эбхэрэн ерээ. Шиираг залуу хүбүүд басагад шэрэм булад трактораараа шэнэ, боро газарые шэнхинэсэ хахалжа, шэниисэ таряа болон шэмэтэ кукуруза ехээр ургуулна. 1950 онойхитой сасуулбал мүнөө үедэ тарилтымнай талмай 27 процентээр ехэ болонхой. Тала майлые бүрхөөһэн табан хушуу малнай ашаг шэмээ арьбадхан, атар тарганаар ондо орожо байна.

Арадай ажахын хүсэтэ хүгжэлтын аша үрөөр арад зонноймнай ажабайдал үдэрһөө үдэртэ, һараһаа һарада улам һайжарна, бүри баяжана, соёл культурань соробхилон бадарна.

Эрхэ сүлөөгөө олоһон, эршэ зоригоо бадаргаһан советскэ арадай солото хэрэгүүдые харахадаа хомхой хобдог капиталистнар хоро шараа бусалгажа, манда дайгаар добтолдог, диверси, һүйдхэл хэдэг һэн. Амгалан оршожо байгаа 38 жэлэйнгээ аяар 18 жэлынь бузар булай дайсадтай буу зэбсэг барин дайлалдаха, һандарһан ажахыгаа һэргээн бодхоохо баатай болоо һэмди. Хэрбээ эдэ 18 жэлые байгуулалтын, барилгын ажалда зорюулһан байгаа һаа, хараха һэмди үшөө: промышленна продукциин ниитэ хэмжээнэй талаар нэгэдэхи һуурида хэн байгша ааб—США гү, али СССР гү? Теэд бидэ энээндэ һанаагаа зобоногүйбди, нэгэдэхи һуури манай болохоороол болохо.

Коммунизм байгуулагша советскэ арадта дайн сэрэг хэрэггүй. Тиимэһээ манай арад капиталистнуудта хэлэдэг: бидэшье танда хамаархагүйбди, таанаршье манда бү хамаархагты, экономическа талаараа амгалан ёһоор мүрысөөд үзэе—хэнэй системэ һайн байгша ааб—капиталистическэ гү, али социалистическэ гү? Бидэнэй иигэжэ хэлэхэдэ, капиталистическэ оронoй хархис этэгээдүүд һанадаг: уухайшда, Советскэ Союз манһаа айжа байна, тиимэ тула бүри ехээр айлгаха хэрэгтэй. Гэһэн бэеэрээ, атомна бомбоороо занажа эхилдэг. Теэд дайн байлдаанай гал дүлэн соогуур гаража, дайсан хоротониие далан долоо дахин дараһан алдарта советскэ арадые атомна бомбоор хэншье айлгахагүйл! Капиталистическэ юртэмсэ үмхирэн һалаха бүреэ харата муухай аяг аашаяа улам шангадхана. Теэд атомна бомбо тэдэниие абархагүй, үхэлтэ зэбсэгынь өөһэдынь толгой дээрэ буухал!

Бидэ коммунизмын гэрэлтэ һайхан хяра орой тээшэ этигэл найдабаритайгаар зоринобди. Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай бүгэдые илагша һургаал коммунизм тээшэ замыемнай заана. Жабхаланта һайхан энэ һургаал жандармнуудай зүбшөөлгүйгөөр, полициин табилтагүйгөөр хилые дабажа, харанхые гаталжа, ажалшадай зүрхые эзэлжэ, арюун үрэһэеэ тараадаг.

Шэрүүн шанга байлдаануудта шэрээмэл булад мэтэ хатуужаһан алдарта Коммунистическэ партиингаа ашата сэсэн хүтэлбэри доро баатар советскэ арад коммунизмын дүүрэн илалта тээшэ зорижо ябана.

Ашата партимнай арад зондоо захина: илалтадаа һанаагаа бү амарагты, амжалтаяа арьбадхагты!

Коммунистическэ партиин XX съездын бэлэдхэл соогуур, январь һарын янгинама хүйтэн соогуур гараһан 1956 ондо ажалаа шангадхахабди, амжалтаяа арьбадхахабди гэжэ үнэн үгеэ үгэнэбди, партидаа!

Л. Дашиев.

Шэнэ жэлэй шарж

1. Дагба Доржиевич ОЧИРОВТА

Хорин табан жэлдэ
Колхозой түрүүлэгшээр хүдэлбэт,
Үшөө тэды хүдэлхыетнай
Үнэн сэдьхэлһээ хүсэнэбди.

2. Тихон ВЕРШИНИНДЭ

Жэл ерэхэ тудам
Жэшээ харуулжа,
Үнгэ һайхан кукуруза
Улам ехээр ургуула

3. Намжилма НАЙДАНОВАДА

Тэбэри тэбэреэр поршоонхо
Тэршэлжэ байг лэ гартатнай,
Элбэг зузаан сала
Эбхэржэ байг лэ аргельдэтнай.

4. Дулмажап МИХЕЕВАДА

Арбан фүнтэ ноохо
Абааш хонин бүриһөө.
Хайшалыш үшөө ехээр,
«Хадын шэнээн лэ!» гэхээр.

5. Василий МУРЫСИНДЭ

Алдарта токарь Мурысин
Ажалладаг юумэл мүрысэн.
Зоргодһон бэшэ — жэлнүүдэй
Зоргондоо хиидэхэнь урматай.

6. Александр Степанович ПЕРЕВАЛОВТА

Колхоз хүтэлхыш найдажа,
Коммунис партиш эльгээгээ.
Хүсэл зоригоо гаргажа,
Хүгжөөжэ байнаш аргелсэ.

7. Гомбожап ЦЫДЫНЖАПОВТА

Олон арбаад жэлнүүдтэ
Ошотон, толорон ябагты,
Бүри ехэ амжалтаар
Бурят ороноо баясаагты!

3. Долгоржап ЦЫРЕНДОРЖИЕВАДА

Габшагайл даа танаймнай хүдэлмэри.
Габьяата ажалайтнай түлбэри
Хашарагшье, буруушье бэшэл даа,
Хурданхан «Победа» гээшэл даа.

9. Даба ДЫЛЫКОВТЭ

Даба, «давай» түргэлыш,
Дабхар олон модо
Дабаан болотор шэрыш.
Хоёр зуугаад процент
Ходо дүүргэжэ байгыш.

10. Александр ЕЛИСОФЕНКОДО

Елисофенко паровозоо «эмээллэнэ» —
Һархань даа «ногоон үйлсэнүүд».
Хүрэхэ газартаа яарахань
Хүндэ ашаатай поезднууд.

11. Терентий ХЛЫЗОВТЭ

Хандаба трактор Хлызовтэ:
— Ханяашоолби даа, — гэбэ.
Механик-доктор эмшэлээдхибэ,
Моторой абяан шэнхинээдхибэ.

12. Дмитрий Петрович ЕГОРОВТО

Хори юһэн жэлые
Хойноо холо хаябалта,
Олон олон үхибүүдые
Ород бэшэгтэ һургабалта.

Ф. Балдаев зураба

Цзинин Улан-Батор хоёрой хоорондо түмэр замаар ябалга эхилхэнь

ПЕКИН, декабриин 30. (ТАСС). «Женьминьжибао» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Цзинин Улан-Батор хоорондохи түмэр замай Хитадай территори дээрэхи участогта бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри дүүргэгдэжэ, Советскэ Союз, Монгол, Хитад гурбанай хоорондо түмэр замаар сэхэ ябалга эхилэгдэхээр бэлэн болоод байна. Цзинин Эрлянь хоёрой хоорондо поезднуудай ябаха график зохёогдонхой.

Пекин сэхэ ошохо түрүүшын поезд декабриин 31-дэ Улан-Баторhаа гарахань.

Улан-Батор Дзамын-Удэ хоёрой хоорондохи түмэр замые ашаглалгада оруулха тухай актда гар табигдаба

УЛАН-БАТОР, декабриин 31. (ТАСС). Улан-Батор Дзамын-Удэ хоёрой хоорондо шэнээр баригдаhан түмэр замые ашаглалгада тушааха тухай актда мүнөөдэр Улан-Баторта, баяр ёhололой оршон байдалда гар табигдаба.

Гар табиха үедэ МНР-эй премьер-министр Ю. Цеденбал, Арадай агууехэ хуралай президиумэй гэшүүн, монголой арадай-революционно партиин нэгэдэхи секретарь Д. Дамба, Арадай агууехэ хуралай түрүүлэгшэ Дугурсурун, МНР-эй премьер-министрын нэгэдэхи орлогшо Б. Ширендыб, министрнүүд, монголой арадай-революционно партиин, Монголой правительствын хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад байлсаба.

Гар табиха үедэ мүн СССР-эй правительственна делегаци СССР-эй Зам харилсаанай министр Б. П. Бещев түрүүтэйгээр, КНР правительственна делегаци КНР-эй түмэр замай министр Тэн Дай-юань түрүүтэйгээр байлсаа.

Улан-Батор Дзамын-Удэ хоёрой хоорондохи түмэр замые саг үргэлжын ашаглалгада оруулха тухай актда МНР-эй премьер-министрын орлогшо Лубсан. МНР-эй транспортын министр И. Ядамсурун, советскэ талаhаа — Зам харилсаанай министрын нэгэдэхи орлогшо С. И. Багаев гэгшэд гар табиба.

Гар табилгын hүүлээр, правительствын байшан дотор, түмэр замай бүлэг барилгашадта МНР-эй орденууд болон медальнууд барюулагдаа.

Хитадай арадай республикын правительственна делегаци Улан-Батор ерэбэ

УЛАН-БАТОР, декабриин 30. (ТАСС). Советскэ Союз. Монгол Хитад гурбанай хоорондохи түмэр замаар сэхэ ябалгын эхилэлгэдэ зорюулагдаhан баяр ёhололдо байлсахын тулада Монголой Арадай Республикын уряалаар Хитадай Арадай Республикын правительственна делегаци КНР-эй түмэр замай министр Тэн Дай-юань түрүүтэй үсэгэлдэр Улан-Батор ерэбэ.

Аэродром дээрэ КНР-эй правительственна делегацие МНР-эй премьер-министрын нэгэдэхи орлогшо Ширендыб, Арадай агууехэ хуралай түрүүлэгшэ Дугурсурун, МНР-эй правительствын бусад гэшүүд, мүн дипломатическа корпусой гэшүүд, монголой ба гадаадын журналистнууд угтаба.

СССР-эй правительственна делегаци Улан-Батор ерэбэ

УЛАН-БАТОР, декабриин 30. (ТАСС). Советскэ Союз Монгол Хитад гурбанай хоорондо түмэр замаар сэхэ ябалгын эхилэлгэдэ зорюулагдаhан баяр ёhололдо хабаадахын тулада Монголой Арадай Республикын правительствын уряалаар СССР-эй правительственна делегаци Зам харилсаанай министр Б. П. Бещев түрүүтэй мүнөөдэр Улан-Батор ерэбэ. Делегациин составта Транспортна барилгын министр Е. Ф. Кожевников, арадай демократиин оронуудтай экономическа холбооной хэрэгые эрхилхэ главна управлениин начальнигай орлогшо П. А. Малетин, Транспортна барилгын министрын орлогшо П. А. Кабанов, СССР-hээ МНР-тэ байгаа посол В. И. Писарев гэгшэд оролсоно.

Улан-Баторай аэродром дээрэ СССР-эй правительственна делегацие МНР-эй премьер-министрын нэгэдэхи орлогшо Ширендыб, Арадай агууехэ хуралай түрүүлэгшэ Дугурсурун болон бусад харюусалгатай хүнүүд, мүн Хитадай правительственна делегаци, дипломатическа корпусой гэшүүд, Монголой болон гадаадын журналистнууд угтаба.

МНР-эй делегаци Берлин ошохоор мордобо

УЛАН-БАТОР, декабриин 30. (ТАСС). ГДР-эй президент Вильгельм Пигэй 80 наhанай ойдо зорюулагдаhан баяр ёhололдо хабаадахын тулада Германска Демократическа Республикын правительствын уряалаар Монголой Арадай Республикын правительственна делегаци Арадай агууехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Самбу түрүүтэй Берлин ошохоор Улан-Баторhаа мүнөөдэр мордобо.

Польшодо культура түргэнөөр хүгжэнэ

ВАРШАВА, декабриин 30. (ТАСС). Зургаан жэлэй түсэбые бэелүүлгын жэлнүүдэй туршада Польшын элдэб районуудта hургуулинууд, дээдэ hургуулинууд, театрнууд, клубууд, Культурын байшангууд, библиотекэнүүд болон кинотеатрнуудай тоо нилээд ехээр олошороо.

Арадай ажахын элдэб hалбаринуудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ тушаа арадай гүрэн эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргана. Мүнөө үедэ Польша дотор 85 дээдэ hургуули хүдэлмэрилнэ. Дайнай урда тээ эдээнэй тоо 27 байгаа. Студентнэрэй тоо жэлhээ жэлдэ олошорно. 140 гаран мянган студентнэр үбэлэй шалгалтын сессидэ hаяар хабаадахань, энэ хадаа дайнай урда тээхи үетэй сасуулхада гурба дахин олон болоно.

Ороной городуудта 110 гаран драматическа ба оперно театрнууд хүдэлмэрилнэ. Хүдөө нютагуудаар ябажа байдаг нүүдэл театрнууд байгуулагданхай. Польско театрнуудай репертуарнууд польско ба хилын саанахи драматурги болон хүгжэмэй классическа зохёолнуудаар, мүн мүнөөнэй композиторнуудай, драматургнуудай зохёолнуудаар хододоо нэмээгдэжэ байдаг. Ородой классигуудай ба мүнөөнэй советскэ композиторнуудай, драматургнуудай зохёолнууд польско арадай дунда ехээр хүндэлэгдэдэг. Hүүлэй зургаан жэлэй турша соо Польшын оперно болон драматическа театрнууд ородой ба советскэ драматургнуудай, композиторнуудай зохёолнуудаар 120 гаран зүжэгүүдые табиhан байна.

Мүнөө Польша дотор городской ба хүдөөгэй хоёр мянга табан зуу шахуу кинотеатрнууд хүдэлмэрилнэ. Эсэгэ ороной кинематографи үргэнөөр хүгжэнхэй. Тэрэ хадаа дайнай урда тээхи Польша дотор байгаагүй юм. Тон шэнэ техникээр зэбсэглэгдэhэн киностудинууд Лодзь, Вроцлав ба Варшавада нээгдэнхэй. Hүүлэй жэлнүүдэй туршада гүйсэд-метражна уранhайханай хэдэн арбаад кинофильмнүүд гаргагдаа. Польско хэдэн кинофильмнүүд уласхоорондын шангуудта хүртэнхэй. Ороной кинотеатрнуудта жэл бүри 150 гаран миллион хүн орожо кино харана.

Зургаан жэлэй турша соо фабрично-заводской клубуудай, Культурын байшангуудай тоо нилээд олошороо.

Польша Египедтэ завод барижа үгэхэнь

ВАРШАВА, декабриин 30. (ТАСС). «Жице Варшавы» газетын мүнөөдэр мэдээсэhэнэй ёhоор, шаажан гүйлгэгдэhэн зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ заводто хэрэгтэй польско комплексно түхеэрэлгые Египедтэ үгэхэ тухай хэлсээн Польша Египет хоёрой хоорондо баталагдаба.

Польско Арадай Республика заводой проектые Египедтэ үгэхэ, бүхы түхеэрэлгые эльгээхэ, заводой барилгые ба ашаглалгада оруулгые, мүн тэндэ ажаллаха хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэлгые шалган хаража байха болоо. Завод 1957 оной түрүүшын хахад соо ашаглалгада оруулагдаха байна.

Болгариин арадай ажахын хүгжэлтэ

СОФИЯ, декабриин 30. (ТАСС). Болгариин ажалшад 1955 онии — Болгариин хоёрдохи табанжэлэй гурбадахи жэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Ороной экономико болон культурые хүгжөөлгэдэ ехэ амжалта туйлагдаа. Энэ жэлдэ шэнэ заводууд болон фабриканууд, электростанцинууд олоороо ашаглалгада оруулагдаа.

Промышленностиин тон шухала hалбаринууд жэлэйнгээ программые болзорhоонь урид дүүргэв. Болгариин промышленность 1955 ондо, 1939 онойхидо орходоо, 5,5 шахуу дахин ехэ продукцие арадай ажахыда үгөө. Хоёрдохи табанжэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй туршада промышленна продукциин хэмжээн түрүүшын табанжэлэй туршада үйлэдбэрилэгдэhэн промышленна продукциин хэмжээhээ 17,5 шахуу процент үлүү гараа.

1955 ондо ороной хүдөө ажахы улам хүгжэhэн байна. Кооперативно-газар эдлүүриин ажахынууд нилээд ехэ ургаса хуряагаа. Энэ жэлдэ, 1954 онойхидо орходоо, кукурузын ургаса 62 шахуу процент, тамхинай—40 шахуу процент ехэ болоhон байна. Кооперативно-газар эдлүүриин ажахынуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлhэнэй ашаар энэ жэлэй арбан hарын турша соо тэдэ ажахынуудта тарияашадай 24 мянга 868 ажахы шэнээр ороhон байна.

Ажалшадай материальна ажана байдал нилээд ехээр hайжараа.

Советскэ залуушуулай делегацие угтаха бэлэдхэл

ДЕЛИ, декабриин 30. (ТАСС). «Стейтсмен» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, ороной залуушуулай организацинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн Делидэ hаяхан боложо, демократическа залуушуулай бүхэиндийскэ федерациин уряалаар Индидэ ерэхэ советскэ залуушуулай делегацие угталгада бэлэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Советскэ делегацие угтахын тулада элдэб партинууд болон организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай национальна комитет байгуулха гэжэ шиидхэгдээ. Индийскэ правительствын министр А. П. Джайн комитедэй түрүүлэгшээр томилогдоо.

Манай Байгал шадарай үбэл. Ой соо. А. Мантаевай фотоэтюд.

Ажахын жэлэй дүнгүүд

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз ажахын үнгэрhэн жэлэй дүн гаргаба. Тиин энэ колхоз 1954 онойхидо орходоо үнеэн бүриhөө hү hаалгаяа дунда зэргээр 100 литрээр, ноохо хайшалалгаяа 200 шахуу граммаар дээшэлүүлhэн байха юм.

Ниитынгээ малай тоо толгой олошоруулхын, тэдэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө мүрысөөндэ hайн амжалта туйлаhан түрүүшүүлдэ нэмэлтэ түлбэри үгтөө. Жэшээлхэдэ, hаалишад Базаржапова, Баданова болон бусад 170—250 литр hү, хонишод Цыбиков, Цыдыпов гэгшэд 6—6 хони абаhан байна. Мүн түрүү хонишон Банзаракцаев ноохо ехээр хайшалдаг болоhонойнгоо түлөө 28 килограмм ноохо, 2 хони нэмэлтэ түлбэри абаа.

К. Доржиев.

Шэнэ жэлэй наадан

Декабриин 31-нэй hүниин 12 час...

Коммунизм байгуулгын асари ехэ хэрэгтэ ехэхэн нэмэри оруулhан 1955 он үнгэрбэ. Шэмэрүүн хүйтэн энэ hүни городой үйлсэ hайндэрэйхеэр харагдана. Элдэб үнгын лампочкануудаар гэрэлтүүлэгдэhэн шэнэ жэлэй ёлко Революциин нэрэмжэтэ уужам талмайе гэрэлтүүлнэ.

Шэнэ жэлые арюун агаарта, шэнэ елтүүр дээрэ hолжоржо, сэнтэлигээр угтахаяа сутларhан хүүгэдэй хонгёо энеэдэн, хүхюу дорюун зугаа зэдэлнэ...

Энэ үдэшэ городой хэдэн зуун hурагшад Пионернүүдэй ордоной уужам hаруул зал соо сутларба.

Городой hургуулинуудай hурагшад ба пионернүүд шэнэ жэлые угтахаар үнинэй түхеэржэ, маскарадна гоё hайхан костюмуудые оёhон, шэнэ дуу, шүлэг, зүжэг элдэб наада бэлдэhэн байгаа. Тэдэнэй дундаhаа эрхим номер бэлдэhэн, гоё костюм оёhон хүүгэд энэ вечертэ—«Дед Морозой» конкурсда хабаадалсаха эрхэ олоhон юм.

Элдэб галаар ялалзаhан үндэр гоё ёлкые тойрон тэдэнэр өөhэдынгөө бэлдэhэн номернуудые сутларагшадта харуулба. «Дед Мороз» эрхимээр гүйсэдхэгшэдтэ, гоё hайхан костюм оёгшодто шан — шэнэ жэлэй бэлэгүүдые хубааhан байна.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно-заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад Культурынгаа ордондо сутларжа, шэнэ жэлые угтаба. Ордоной уужам hаруул байшан соо хүгжэмэй ирагуу абяан зүрхэ хүдэлгэмэ гоёор сууряатана. 1955 ондо ажалай габьяа харуулhан энэ зоводой ехэ коллективэй түлөөлэгшэд hууряа эзэлбэ.

Культурын ордоной сценэ шэнэ жэлэйхеэр түхеэрэгдэнхэй. Уранhайханай самодеятельностиин коллектив түрэл парти, правительство тухайгаа магтаалай дуунуудые, советскэ юрын ажалшадай баатарлиг хэрэгүүд тухай hонирхолтой номернуудые харуулжа, сугларагшадые ехэ баясуулба.

Улан-удынхидай омогорхол болохо Ленинэй орденто Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын фойе ногоорон харагдана. Үндэр ёлко набша намаагаа дэлгэжэ, тайгын тунгалаг агаар хангалтана. Шэнэ жэлэй вечертэ зорюулагдаhан концертдэ театрын эрхим артистнар хабаадалсаба.

Гүрэнэй ород драмын театр энэ үдэшэ городой ажалшадта «Ахадүү хоёр» гэжэ шэнэ зүжэг харуулаа. Зүжэгэй удаа сутларагшад шэнэ жэлэй ёлкые тойрон наадаба.

Часай стрелкэнүүд дабхасалдажа, hүниин 12 час болобо. ... 1956 он богоhо алхаба... Орой hүни байбашье hаань, театр, Культурын ордонууд, хүдэлмэришэдэй клубуудта шэнэ жэлэй ёлконууд үнгын галаар ялалзажа, хүгжэмэй ирагуу аялга доро хүнүүд танца хэжэ, хүхюу сэнгэлиг наада зугаа үргэлжэлhөөр байба.

МАРТАГДАШАГҮЙ ҮДЭР

Үхибүүдэй рассказ

Үглөөгүүр hалхигүйшье hаа шангахан жабартай байгаа hэн. Гурбадахи классай hурагша Жамбалай Баяр Доржо хоёрые хүтэлөөд hургуулидаа ошожо ябатарынь, хүнэй:

— Жамба-ал, өө Жамбал, — гэжэ байжа ооголхонь соностожо, тэрэнэй эрьелдэн харахада тунга саhан соо Табхай гүйжэ ябаба.

— Түргэлөө-өө, түргэлэ, хүбүүдни дааража байна, — гээд Жамбал ехэ хүн янзатайгаар хашхарна.

Баяр Доржо хоёрые хүйтэн ехэл хөөршөөбэ хэбэртэй, бүлсэгэрхэн хасарнуудыень улаанууд болотор таалажархиба, тиигээд шэгэбшэ, шарфнуудтань сэн хүрэжэ гоёоно. Табхай уухилhаар аахилhаар ерэжэ:

— Жамбал, мэдэнэгши, дүрбэдэхи класс соо ёлко хээ, партануудые бултыень гаргаа.

— Үгы, ши хайшан гээд мэдээбши?

— Би тугаар hаяхана hургуулидаа ошоод ерээб. Баhашье гоё ёлко даа. Ёлкодомнай үшөө Дед-Морозhос гадна, баабгай, шандаган, хэрмэн, шоно, үнэгэн гэhэнүүд байха, — гэжэ хэлээд, Жамбалай шэхэндэ кушьеб шэбэнэжэрхибэ.

Баяр «юул шэбэнэжэрхибэ хаб» гэжэ ехэ hанаата болон hонирхоно. Теэд асуухаяа түбэгшөөжэ, бэеэ бариба.

Hургуулида ерэжэ ороходонь шууятай, хүлгөөтэй. Хүбүүд дэгэлнүүдээ тайлаад, ёлкотой класс соо оробо. Үндэр сэхэ hайхан нарhан үhөөдэ тулан зогсоно. Үзуур, үзүүрынь, шэлбэhэдынь гоё hайханаар шэмэгдэнхэй: үгы юумэ үгы, элдэб үнгын нааданхайнууд үлгөөтэй, шагтагалаатай. Ялаганалдана, толорно, оройдонь бүришье hаа гоё юумэн яларна. Үхибүүд ёлкые тойроод, дуу дуулалдажа, хатаралдажа, гүйлдэжэ оробо.

Баярай эрьелдээд харахада Доржые хүтэлөөд ябаhан Табхай байбагүй.

— Табхай хайшаа ошооб?

— Мэдэнэгүйб. Ябашоол даа, — гэжэ Доржо урдаhаань Табхайе үни мартажархинхай юумэ байна.

Баяр «Табхай тугаар hая юу шэбэнээ гээшэб, мүнөө хайшаа ошоо гээшэб» гэжэ дахяад hонирхожо, бодолгото боложо оробо.

Папагар ехэ hахалтай, уб улаан хасартай, саб сагаан Дед-Мороз газааhаа тулгуур тулан орожо ерээд, үхибүүдые шэнэ жэлээр амаршалжа, халуунаар мэндэшэлнэ. Дууниинь бүдүүн, дэгэлынь саhандал, хайлашана аа гү гэжэ hанахаар ялагана. Хүхюу гээшэнь аргагүй, хөөрүү дуутайнь хэмжүүргүй. Гартань туулмаг, туулмаг соонь бэлэг, сэлэг.

Бишыхан үхибүүдэй шүлэг хэлэхэдэнь бардамаар бэлэг хубаана «бэрхэш» гэжэ маттана. Баярай хажууда байhан бишыхан басаган:

—Ахай, Дед-Морозой дэгэлэй саhан юундэ хайланагүйб, — гэжэ байжа ахаяа гарhаань угзарна. Тэрэнь:

— Байза, байза, — гэжэрхёод, ёлкые тойроод гүйлдэжэ ябаhан ангуудые харашаба.

Улан-Удэ городой № 3 садай үхибүүд хүхюу баяртайгаар шэнэ жэлэй ёлко үнгэргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ёлкын дэргэдэ Мороз үбгэн ба Снегурочкые үхибүүд хүхюутэйгээр тойробо.... А. Мантаевай фото.

Ямар муу ахай гээшэб гэжэ hанаад, бишыхан басагые хайрлажа, ехэ хүн янзатайгаар:

— Басаган, дэгэлынь саhан бэшэ, хүбэнгөөр хэhэн. Тиигээд хайланагүй ха юм, — гэжэ аргагүй ехэ юумэ мэдэхэ хүн хэбэртэй хөөрэжэ байтарынь шодогорхон hүүлтэй шандаган хажуудань ерээд бүри hалажа үгэбэгүй.

— Ши хэн гээшэбши? Шүлэгөө юундэ хэлэнэгүйбши? Манай Дед-Мороз хурса, бэрхэ зондо дуратай юм —тэхэ мэтээр амияа татангүй үгэлбэ.

Хажуудань байhан Доржо:

— Баяр, Баяр, энэшни Табхай, — гээд танихандаа үнэн зүрхэнhөө баярлан hүхиржэрхинэ.

Тиихэдэнь шандаган шурд гээд, оодогошоод үгы болошобо.

— Таанад ехээр бү hүхирэлдэгты. Ёлкодо байна гээшэт, — гэжэ хажуудань байhан Жамбал зандарна.

— Табхай гэжэ хайшан гээд таняабши? — гээд Баяр нүхэртөө шэбэнэбэ.

— Дуутаарынь танинагүй аалши? Тиигэлдэжэ байтарынь тэдэнэй хажууда байhан бишыхан басаганда Дед-Мороз ерэжэ:

— Хэн тэжэ нэрэтэйбши? — гэбэ.

— Баярма.

— Зай, Баярма, шүлэг хэлэхэ гүш?

Баярма уруугаа хараад, абяагүй зогсоно. Дед-Мороз бэлэг үгэжэ:

— Ерэхэ жэл шүлэг, дуу сээжэлдээд ерээрэй, — гэнэ.

Жамбал Дед-Мороздо хандажа:

— Энээхэн хүбүүн шүлэг хэлэхэ, — гээд Баярые зааба.

Баяр эшэhэндэл уруугаа харан улайхадажа, Дед-Мороздо хүтэлүүлэн, түнхэгэр ехэ hүрээтэй гоё ёлкын хажууда ошоно. Залаар дүүрэн зон, булта Баяр тээшэ шэртэhэндэл үзэгдэхэ юм. Шүлэгэйнгөө хайшаншье гээд эхилдэгыень мартажархёод, тэрэ бүришье мэгдэбэ.

Жамбал:

— Арбагар сагаан, — гээд хэлэжэрхинэ.

Баяр эхиень хэлэмсээрынь зүрхэтэй боложо, эжынгээ «ёлкодо шүлэгөө хэлэхэдээ хүнэй нюурнуудые ехээр харангүй, гэртээ эжыдээ хэлэжэ байнаб гэжэ hанаад хэлээрэй» гэhыень ойндоо оруулан, толгойгоо сагнайлгахадажа, хонгёо нарибтар хоолойгоор шангаар хэлэжэ оробо.

Шүлэгөө дүүргэхэтэйнь адли нэрьемэ альга ташалган боложо, Дед-Мороз бэлэг үгэбэ. Уб улаахан болоhон Баяр ахадаа ерэнэ. Хажуудаа байhан бишыхан Баярмада борохон хэрмэ бэлэглэбэ. Бэлэг абаhан наданхай болон конфетэhээ Доржотоёо хубаалдана.

Үшөө хэдэн басагад, хүбүүдэй дуу дуулалдажа, шүлэг хэлэhэнэй удаа Баяр Доржо хоёр «Шуур шуур дуутай...» гэжэ дуугаа дуулалдаба. Хүбүүдые Дед-Мороз магтажа, зал дүүрэн зон hайхашаажа нэрьенэ.

Баяр Доржо хоёр энэ үдэрые хэзээдэшье мартахагүй. Тэдэнэр түрүүшынгээ амжалтые туйлаа ха юм. «Бэрхэш» гэжэ хэзээдэшье хэлэдэггүй Жамбал ахань Баярые магтаа. Үшөө ехэ амжалта туйлажа, эбтэй эетэй ябажа, хүндэ туhатай, бэрхэ зон болохыень бишыхан нүхэдтэ хүсэнэб.

Г. Доржиева.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н—00650. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 28.